

WELK DRAAGVLAK IS ER BIJ DE VLAMING VOOR 24 HANGENDE ARBEIDSMARKTHERVORMINGEN?

Stories @ UGent @ Work, nummer 2
Woensdag 17 februari 2021

UNIVERSITEIT
GENT

Met Stories @ UGent @ Work brengen we korte, stakeholdergerichte analyses. De reflecties bij deze analyses vertolken alleen de visie van de auteur(s). Zij kunnen niet doorgaan als de visie van het hele consortium of haar leden.

Voor verdere onderzoeksresultaten en inzichten vanuit UGent @ Work: <https://www.ugent.be/ugentatwork>.

KERNINZICHTEN

1. Onze enquête bij een toevalssteekproef van Vlaamse burgers van minstens 18 jaar leert dat er een groot draagvlak is voor maatregelen die de Vlaamse Regering plant: (verplichte) opleiding en gemeenschapsdienst voor (tijdelijk) werklozen en... de jobbonus.
2. Daarentegen is er weinig draagvlak voor hervormingen die – de wel erg gewenste – verhoging van het minimumpensioen moeten realistisch maken. Dit maakt de eindeloopbaandiscussie die de regering De Croo wil voeren geen evidente. Voor het geplande opvoeren van de strijd tegen de sociale en fiscale fraude is daarentegen wel een groot draagvlak.
3. Een enigszins verrassend laag draagvlak is er voor maatregelen die de positie van de vrouw op de arbeidsmarkt moeten versterken: quota voor vrouwen in raden van bestuur van privébedrijven en meer ouderschapsverlof voor koppels waar de partners dit verlof gelijkmatiger verdelen.

1 ALGEMENE INFO OMTRENT DE ENQUÊTE

Onze bevraging bevatte twee luiken: een studie naar draagvlak voor verder onderzoek en een studie naar draagvlak voor hangende arbeidsmarkthervormingen onder de Vlamingen. Dit document handelt enkel over het tweede luik. Voor de analyse van het eerste luik verwijzen we naar aflevering 1 van Stories @ UGent @ Work van dinsdag 16 februari 2021.

De statistieken in de volgende tabbladen zijn gebaseerd op een afname bij een **toevalssteekproef van 500 Vlamingen tussen 28 januari en 1 februari 2021**, aangeleverd door onderzoeksbureau Bilendi, zodat de bevindingen in principe representatief zijn voor de bredere populatie. De foutenmarge bedraagt 4,4%.

De bevindingen werden vergeleken met die voor een **gemakssteekproef van 2919 Vlamingen tussen 19 januari en 1 februari 2021, zonder prominente afwijking**. Sommige verschillen tussen deelsteekproeven worden niet waargenomen in de gemakssteekproef.

De bevindingen omtrent verschillen naar deelgroepen zijn gebaseerd op een lineaire regressieanalyse met standaardfouten gecorrigeerd voor heteroskedasticiteit (geordende logistische regressies leiden tot gelijkaardige bevindingen). Het significantieniveau werd vastgelegd op 5%. Regressiemodellen waarin bijkomend gecontroleerd wordt voor contracttype, sector en ervaring bij baas of in functie, leiden tot gelijkaardige bevindingen.

2 SAMENVATTING VAN DE BEVINDINGEN

2.1 HOE GROOT IS HET DRAAGVLAK VOOR 24 HANGENDE ARBEIDSMARKTHERVORMINGEN? ARBEIDSMARKTTHEMA'S?

De percentages in Tabel 1 geven weer welk percentage van de respondenten in de toevalssteekproef (N = 500) voorstander is van onderstaande potentiële arbeidsmarkt-hervormingen.

Tabel 1. Wat is het draagvlak bij de Vlaming voor potentiële arbeidsmarkthervormingen?

Potentiële arbeidsmarkthervorming	% voorstander
Opvoeren controles tegen onrechtmatig bekomen uitkeringen	86,6%
Aanmoediging opleiding voor tijdelijke werklozen	84,8%
Gemeenschapdienst voor langdurig werklozen	78,8%
Opvoeren controles tegen zwartwerk	75,0%
Jobbonus: wie werkt tegen een laag loon houdt daar netto meer van over dan nu	74,8%
Verplichte opleiding voor tijdelijke werklozen	73,6%
Minimumpensioen naar 1500 euro netto	72,2%
Lagere pensioenleeftijd dan nu voor werknemers met fysiek zware jobs	71,2%
Voorrang voor werkenden bij kinderopvang	67,4%
Werkloosheidsuitkeringen meer degressief: hoger startniveau, maar daarna sneller dan nu afnemend	57,6%
Tewerkstelling aan de hand van dag- en weekcontracten strenger beperken	57,0%
Geboorteverlof voor vaders uitbreiden van 10 naar 20 dagen	53,8%
Arbeidsduurvermindering met behoud van loon	52,8%
Praktijktesten op sectorniveau om discriminatie op de arbeidsmarkt te meten	51,8%
Subsidies voor bedrijven die ook na corona thuiswerk toelaten	51,2%
Subsidies voor bedrijven die flexibele werkschema's toelaten	49,4%
Uitkeringen laten afhangen van je inkomen, niet van je statuut (van bijvoorbeeld werkzoekende)	46,8%
Doorgedreven quota voor vrouwen in raden van bestuur van privébedrijven	44,8%
Meer ouderschapsverlof voor koppels waar de partners dit verlof gelijkmatiger verdelen	44,6%
Gelijkgestelde periodes (onder andere werkloosheid) minder laten meetellen in pensioenopbouw	41,8%
Brugpensioen (SWT) laten uitdoven	41,0%
Sociale partners (vakbonden en werkgevers) het arbeidsmarktbeleid meer laten sturen	39,2%
Ontrading klassieke functionerings- en evaluatiegesprekken	37,4%
(Gedeeltelijke) ont koppeling van lonen en anciënniteit	35,0%

Noot. Respondenten dienden aan te geven op een schaal van 0 tot 10 in welke mate ze voorstander zijn van deze arbeidsmarkthervormingen. Daarbij werd duidelijk aangegeven dat 0 stond voor volledig tegenstander, 5 voor een neutrale positie en 10 voor volledig voorstander. Iemand wordt als voorstander beschouwd wanneer deze minstens een score van 6 op 10 noteerde.

2.2 REFLECTIES BIJ DE RESULTATEN DOOR PROFESSOR STIJN BAERT (HOOFDPROMOTOR UGENT @ WORK)

2.2.1 GROOT DRAAGVLAK VOOR STRIJD TEGEN SOCIALE FRAUDE, VERPLICHTE OPLEIDING EN GEMEENSCHAPSDIENST VOOR WERKLOZEN EN... JOBBONUS

- Het hoogste draagvlak vinden we voor het opvoeren van de strijd tegen de sociale fraude (87% voorstander). Ook in top-5: het opvoeren van de strijd tegen de fiscale fraude (75%).
- Aanmoediging van opleiding voor tijdelijk werklozen kent het tweede hoogste draagvlak (85% voor). 74% is zelfs voor verplichting. Dit lijkt gunstig aangezien experts aangeven dat “heropleiden, heropleiden, heropleiden” een mantra moet worden voor onze arbeidsmarkt gegeven blijvende knelpunten en stijgende werkloosheid.
- Ook opvallend hoog draagvlak nemen we waar voor gemeenschapsdienst voor langdurig werklozen (79% voor; derde plaats onder de 24 hervormingen naar draagvlak).
- Ten slotte is er ook een opmerkelijk draagvlak voor de jobbonus: 3 op 4 is voor (75%; vierde plaats). Dit is zeer interessant aangezien deze maatregel een speerpunt is van het Vlaamse regeerakkoord, die onlangs na externe en vermoede interne discussie werd herbevestigd.

2.2.2 EINDELOOPBAANDEBAT OP TAFEL VAN REGERING DE CROO WORDT GEEN EVIDENTE

- Het eindeloopbaan debat dat op de tafel ligt van de regering De Croo wordt duidelijk geen evidente. Typisch is “slechts” ongeveer 4 op de 10 voorstander van vaak gesuggereerde ingrepen om langer werken aantrekkelijker/realistischer te maken: brugpensioen uitfaseren (41%), lonen en anciënniteit (gedeeltelijk) ontkoppelen (35%) en pensioenopbouw minder afhankelijk maken van gelijkgestelde periodes (42%). Naar de laatste maatregel wordt impliciet verwezen in het federale regeerakkoord (nauwere samenhang met effectief gewerkte jaren wordt nagestreefd).
- Tegelijk is meer dan 7 op 10 (72%) voorstander van een minimumpensioen van 1500 euro netto. Dit valt trouwens in het algemeen op: zaken die geld kosten, kennen vrij veel draagvlak.

2.2.3 ENKELE ANDERE VERRASSINGEN: VADERSCHAPSVERLOF, ARBEIDSDUURVERKORTING, QUOTA, PRAKTIJKTESTEN EN KINDEROPVANG

- De door de regering De Croo afgeklopte toename van het vaderschapsverlof van 10 naar 20 dagen kent slechts een nipte meerderheid aan voorstanders (54%). Dit draagvlak is, in lijn met aanbevelingen in onderzoek over de straf voor moederschap op de arbeidsmarkt, hoger onder vrouwen.
- Meer dan de helft (53%) toont zich een voorstander van arbeidsduurverkorting met behoud van loon.
- Minder dan de helft (45%) toont zich voorstander van doorgedreven quota voor vrouwen in raden van bestuur van privébedrijven. Interessant in het licht van recente geluiden vanuit verschillende politici in deze richting. Opvallend: het draagvlak is lager onder hoogopgeleiden.
- Meer dan de helft (52%) toont zich voorstander van praktijktesten op sectorniveau.
- Meer dan 2 op de 3 (67%) wil dat werkenden voorrang krijgen voor de kinderopvang.

2.2.4 QUI BONO?

- Vaak zien we, logischerwijze, meer draagvlak binnen groepen waar maatregelen meer directe winst opleveren: vrouwen zijn meer voor vrouwenquota en werkenden en inactieven zijn minder voor gemeenschapsdienst voor werklozen en versterkte degressiviteit in de werkloosheidsuitkeringen.
- Dit is echter niet altijd zo: het draagvlak voor de jobbonus en voorrang voor werkenden in de kinderopvang is hoog doorheen alle groepen (en niet significant hoger onder de werkenden).
- Niet geheel toevallig zijn degenen die in de stad of de buitenwijken van de stad wonen vaak eerder "linkse" standpunten genegen, terwijl ouderen vaak eerder "rechtse" hervormingen genegen zijn.

Professor **Stijn Baert**

Vakgroep Economie

Contact: Stijn.Baert@UGent.be

PhD **Brecht Neyt**

Coördinator UGent @ Work

Contact: Brecht.Neyt@UGent.be

